

hoc etiā tactus est q^d in angelis tot sunt spēs quot indiui-
dua: ideo nō ē possibile: vt diuersitas aīaz pōat ad mo-
dus illū quo distinguūt gradus in nā angelica: cū oēs aīe
rōnales vnius spēs sint. differūt aut numero solo. oīs aut
talis diuersitas ex mā causat. 7 iō cū aīa nō habeat mās
partē sui: oīs q^d diuersitas 7 distinctio gradus in aīab⁹ cau-
setur ex diuersitate corporis: vt quāto corpus meli⁹ com-
plexionatū fuerit nobiliore aīaz sortiat: cū oē q^d i aliquo
recipitur p modū recipiētis sit receptū: 7 hoc q^d duplici
signo p³. p³io ex his q^d diuersi generis sunt: q^d vñ q^d i
uenit tāto nobili⁹ gen⁹ aīe picipare quāto corp⁹ ei⁹ ad mo-
bilis gen⁹ p³lonis ptingit vt in hoibus b³ntis: 7 plantis.
vñ ē in his q^d sunt vñ⁹ generis: ex hoc ptingit diuersitas
aīaz q^d est in corporib⁹ diuersitas: 7 hoc etiā p³ ex signo
boni intellectus: q^d p³ in scō de aīa dat intelligere dicēs
eos q^d sunt boni tactus: 7 molles carne aptos mēte eē: bo-
nitas autē tact⁹ ex equalitate p³lonis ptingit: q^d oīs vt in-
strumētū tactus iter ōria tāgibilia sit mediū: 7 quāto ma-
gis puenit ad mediū tāto melior erit tact⁹. vñ p³ q^d ex di-
uersitate corporis aīaz diuersitas resultat.

Ad primū q^d dōm q^d diuersitas formalis ē duplex
quedā q^d est forme p se 7 id q^d ad rōnē
forme p³inet: 7 talis diuersitas forme diuersitatē spēs in-
ducit. Est autē q^d diuersitas forme nō p se: s³ p accidēs
ex diuersitate māe resultās fm q^d in mā meli⁹ disposita
digni⁹ forma picipat: 7 talis diuersitas spēs nō diuersifi-
cat: 7 h³ est diuersitas aīaz. (Ad 2^m dōz: q^d Gregori⁹ log-
tur de pitate: 7 iparitate q^d attēdit 7 dōz: 7 subiectionē
q^d vñus bō ex nā sua nō h³ q^d dīctetur alij. vñ p³ q^d nō est
ad ppositū. (Ad 3^m dōz: q^d q^duis de⁹ sit vñ agēs in quo
nulla ē diuersitas: tñ q^d p volūtate agit pōt multiformes
effect⁹ pducere p libito sue volūtatis: s³ h³ esse nō pōt q^d
aliq^d in spē pueniētia in forma habeat diuersitatē: q^d bec
cōtradictionē implicat: 7 iō oīs q^d diuersitas q^d est in aīab⁹
eiusdē spēs in diuersitatē māe reducat. (Ad q³tū dōm
q^d q^duis aīa rōnalis nō educat de potētia māe: tñ creatur
in mā vt actus ip³: 7 iō op³ q^d in ea modū māe recipiat.
(Ad q³tū dōz: sicut ad p³mū. (Ad sextū dōm q^d diuer-
sitas māe pōt accipi dupliciter v³ diuersitas p³tiū spēs. i.
p³tiū spē differētū: siue formaliter vt man⁹ pes 7 bō. 7 ta-
lis diuersitas cātur ex pte forme: q^d ex b³ q^d forma ē talis
oīs q^d corp⁹ sit sibi sic dispositū. est autē q^d diuersitas ma-
terialis tñ q^d ad spēm nō p³inet sed ad idiuiduū tñ: 7 ista
redundat ex mā in formā: 7 nō eōuerso. (Ad septimū
dōm q^d q^duis intellect⁹ sit absolut⁹ a corpe quātū ad p³tiā
operationē q^d corporali organo nō explet: tñ diuisiones
h³ ad corp⁹ dupliciter. s. ex pte essentie aīe q^d forma corpo-
ris est: 7 ex parte iferior⁹ potentiaz ex q^dbus intellectus
recipit: 7 p istū modū diuersitas corporis in diuersitatez
intellectus redundat. (Expositio textus.

V post domiri nō valeat 7c. vñ ex B
q^d aliquis eūdo post concupiscen-
tias dñiū originalis p³tiū reuocet: 7 ita ex actua-
li p³tiū culpa originalis redit. S³ dōz q^d p pec-
catūz actuale dupliciter dñiūz concupiscētie
reuocat: tūz q^d grā tollit q^d ipetū concupiscētie mitigabat
tūz q^d p³tiū actuale p³ntas in peccatū augetur: neutro
aut mō originale redit: vt ex predictis p³: q^d 7 si grā sub-
trahit: nō tñ p actū originis. vñ nō originalis macula: sed
actualis cōsequit: sicut etiā nec ex hoc q^d p³ntas p cōsuetu-
dinē auget: q^d hoc nō ptingit ad id q^d nāe est q^d p se ori-
ginale respicit: sed psonā cōsequit ex actib⁹ psonalib⁹ reli-
cta. (Pretereat reatu 7 māeat actu 7c. actus nō sumit
hic p operationē: q^d sicut originale peccatū in actu nō con-
sistit: sed p modū quo actus p potētiā diuidit vt id q^d iā

presens ē actu eē dicat: sicut cecitas in actu esse dī qñ ali-
quis actu cecus ē. (Quibuscūq^d videt q^d sicut aīa 7c. vñ
q^d opinio vera ē fm aliqd intellecta: q^d si accipit pollutio
carnis quātū ad hoc q^d psonā respicit sic i baptismo mū-
datur: vt iā p illā pollutionē aīa illius hoīs ifici nō possit.
inquātū vero respicit nām: sic nō purgat: q^d ifectio illa in
prolem ex actu nāe p³pagatur. (Non tamen vt aiunt sit
preiudiciū veritatis 7c. vñ est si intelligat de veritate
fidei: q^d cōtrariū fidei nō est: tñ ē cōtra veritatem: quā rō
adiuenire pōt: 7 experiētia docet. (Q³ cū ifundit corpo-
ri delectat carnī 7c. hoc nō pōt eē: q^d illa delectatio aut
diceret operationē aliquā: 7 sic esset p³tiū actuale: vt ma-
gister dicit: aut diceret nālē inclinationē qua aīa corpi con-
iungitur: 7 in hoc nō potest esse peccatum: q^d q^d naturale
est malum esse nō potest.

**An peccata hoīnz pcedētū patrū puuli origi-
naliter trabāt vt p³tiū ade.** Bis. XXXIII.

Redictis adiūciēdū videt: an p³tiū
pcedētū patrū ad puulos trāse-
ant: sicut illud p³mi hoīs delictūz
in oēs carnaliter genitos dīxim⁹ re-
dundasse. Et si p³tiū parētū trāseāt
i puulos vt oīnz q^d fuerūt ab adā vsq^d ad ipos:
an aliquoz 7 nō oīum. De h³ Aug. i ench. am-
bigue differit. Videt enim approbare peccata
parentū pcedētū iputari puulis: nō oīnz tñ
q^d fuerūt ab adā: ne ipotabili 7 nimia sarcina i
pena eterna grauarent puuli: s³ tñ eoz parētū
q^d eos a q³tra gnātiōe p³cesserūt. Q³ cōfirmat il-
lis x³bīs q^d in exodo dñs ait. Ego suz de⁹ vñ
rans iniquitates pat³ vsq^d in tertiā: 7 q³tra gene-
rationē: quasi p³tiū parētūz primoz tñ puulis
iputent 7 nō alia. q^d ē p moderationē dīne mī-
serationis. Et q^d nō illud solū p³mi hoīs deli-
ctum puulos teneat: s³ et alia: illi q^dbus ita vñ ex
eo cōfirmat: q^d et puuli nō mō maiores dicunt
baptizari in remissionē p³tiūz p pluralē numez
nō p singularē in remissionē p³tiū. Et dauid de
legitimo matrimonio procreat⁹ dicit. In iniq-
tatib⁹ cōceptus sum 7 in p. con. m. m. m. Non
dicit iniquitate v³ peccato. Unde putat: nō tātūz
illud vñū peccatum originale: s³ etiā plura que
in peccato ade reperiri possunt: 7 alia parētūz
peccata paruulis iputari.

Q³ in illo vno p³tiū plura reperiuntur.

Quod vero in actuali peccato ade plu-
ra notarivaleāt p³tiū. Aug. i ench. in-
sinuat. Possunt inquit intelligi pec-
cata plura in vna transgressionē ade:
si in sua quasi membra diuidatur. Nam etiam
superbia est illic: q^d homo in sua potius esse q^d
dei potestate dilexit. Et sacrilegium: q^d deo nō
credidit. Et homicidiū: q^d se in mortē precipi-
tant. Et fornicatio spiritualis: q^d integritas mē-
tis humane serpentina persuasionē corrupta ē.

Et furtus: quia cibis prohibitus usurpatus est. Et auaritia: quia plus quam sufficere illi debuit appetiuit. Et si quod aliud in huiusmodi inueniri poterit. Deinde de parentis precedentis peccatis vix pueris imputent: magis opinando quam asserendo disceptat ita inquit. Parentis peccatis pueros obligari: non solum primorum hominum: sed et ipsorum de quibus ipsi nati sunt non improbabile dicitur. Illa quippe diuina sententia. Reddā peccata patris in filios: tenet eos ante regenerationem: usque adeo ut et de legitimo infirmo nio percreatus dicat. In iniquitatibus conceptus. et in peccato. con. m. m. m. Non dixit iniquitate vel in peccato: cum et hoc recte dici possit: sed iniquitates et peccata dicere maluit: quia et in illo vno quod in oēs homines pertransit atque magnū est ut eo mutaretur humana natura reperiunt sicut supra disserui plura peccata. et alia parentis quam non ita possunt mutare naturā: reatu obligat filios: nisi gratia dei subueniat. Sed de peccatis aliorum parentis quibus ab ipso Adā usque ad patrem suum per generationibus suis quisque succedit: non immerito disceptari poterit: vix omnium malis actibus et multiplicatis delictis originalibus: qui nascitur ipse: ut tanto peius quanto posterius quisque nascatur. An propterea deus in tertia et quartam generationem de peccatis parentum posteris eorum commineatur: quia sua quantum ad per generationem culpas non extendit vltiori moderatione miserationis suae: ne illi quibus regenerationis gratia non praefertur: in imia sarcina in ipsa eterna damnatione premerentur: si cogere ab ipso initio generis humani omnium precedentium parentum suorum originaliter peccata contrahere: et penas pro eis debitas pendere. an aliquid aliud de re tanta scripturis sanctis diligentius perscrutatis ac tractatis: valeat vel non reperiri: temere affirmare non audeo. Ecce perspicuum sit lectori Augustino superiora dixisse non asserendo: sed diuersorum opiniones referendo.

Quod dicit Augustinus sibi fore prius si id sentiret.

Non loquimur sibi ipsi contradicere ostendetur: quia in eodem libro omnium minutissimam dicit esse penas puulorum: qui originaliter tantum tenentur peccato his verbis. Absolutissima sane pena eorum erit: quia praeter peccatum quod originale traxerunt: nullum insuper addiderunt: et ceteris quae addiderunt tanto quisque ibi tolerabiliorē habebit damnationem quanto hic minorē habuit iniquitatem. Ecce hic apte dicit puulorum penas omnium aliarum penas esse leuissimas. Quod si est: non igitur peccatis patris precedentibus obligantur nisi adeo. si enim pro peccatis actualibus parentum eternaliter punirentur: et pro suo originali: non tam minus sed forte magis quam ipsorum parentes punirentur.

Non igitur pro peccatis parentum actualibus: nec etiam pro actualibus primi parentis: sed pro originali: quod a parentibus trahitur: paruuli damnantur: pro eo nullā aliam ignis materialis vel conscientie vermis penam sentiri: nisi quod dei visione carebunt in perpetuum. Vno igitur: et non pluribus peccatis paruuli obligati sunt. Unde etiam ea quibus illa opinio muniri videtur. scilicet quod peccata: et iniquitates in paruulis aliquando scriptura esse significat: vix plurali numero: ita determinat Augustinus. in eodem libro: quia in scriptura per singularem numerum pluralis numerus sepe significari solet ut ibi. Quia ergo ad deum ut auferat a nobis serpentem: non ait serpentes: quos patiebatur populus. Et conuerso per pluralem significatur singularis numerus. ut in euangelio. Abortui sunt enim qui querebant aiaas pueri. non ait. mortuus est: cui loqueretur de herode. In exodo. Fecerunt deos aureos: cum vnum fecerit vitulum de quo dixerunt. Isti sunt dii tui israel. Ita et illud originale vnum plurali numero significatur: cum dicimus paruulos in peccatorum remissione baptizari: et in peccatis vel iniquitatibus concipi.

An actuale peccatum Ade sit grauius ceteris.

Hic queri solet utrum peccatum transgressionis ade: ex quo processit originale et in quo plura superius notata sunt peccata grauius fuerit ceteris peccatis. Quibusdam ita esse videtur: quia illud peccatum totam humanam naturam mutauit. sicut Augustinus in enchiridionem dicit. Illud vnum peccatum illo et habitu tantae felicitatis amissum: tantum magnum est ut in vno homine originaliter: et ut ita dixerim radicabiliter totum genus humanum damnaret. Idem in libro de ciuitate dei. Tanto maiori iniusticia violatum est illud mandatum quanto facilius poterat obseruatio custodiri. Modum enim voluntati cupiditas resistebat: quod de pena transgressionis postea secutum est. His alijsque nituntur auctoritatibus: qui illud peccatum ceteris aliorum hominum peccatis grauius esse dicunt. Quod etiam ratione perfidere laborat huiusmodi. Adagis nocuit illud peccatum quam aliquid aliorum: quia totum humanum genus viciavit ac mortivumque subdidit: quod nullo alio peccato factum est. Maiorem ergo effectum mali habuit illud peccatum quam aliquod aliud.

Transgressio illorum ubi alia peccata ostendit illo maiora.

Sed quod dici poterit: quia illud peccatum humanam naturam mutauit in necessitate mortis: et in totum genus humanum reatum diffuderit: non est tantum putandum grauius fuisse peccatum in ipsis scriptis: quod neque huiusmodi neque in futuro ut veritas ait

dimittit. Quod si totam humanam naturam cor-
rumpit: non ideo est: quia grauius fuerit cunctis alijs
peccatis: sed quia ab homine commissus est: quando in
vno homine tota humana natura consistebat. et ideo
tota in eo corrupta est. Maioremque effectum mali
intulit quantum ad multiplices defectus: qui ex eo
manauerunt: sed non in quantum ad penam eternam:
quam grauiorem non meruit quam plures postea meru-
erit per alia peccata: imo alios grauiorem promeruit
se credimus iram quam adam meruerit.

¶ An illud peccatum sit primis parentibus dimissum.

Sed vero queritur an illud peccatum primis di-
missum fuerit parentibus: dicimus eos
per penam tertiam veniam consecutos. An-
de Aug. i. lib. de baptismo paruulorum.

Sicut illi primi parentes postea iuste viuendo:
credunt per domini sanguinem ab extremo liberati sup-
plicio: non tamen illa vita meruerunt ad paradisum
reuocari: sic et caro peccati est remissis peccatis:
si homo in ea iuste vixerit: non continuo meretur eam
mortem non perire: quam trahit a propagine peccati.

¶ Quod peccatum parentum visitetur in filios et quod non sit ad-
uersa quam deus dicit in exodo et in ezechiele.

Et licet peccatis parentum nisi Ade par-
uuli non obligent: non est tamen diffiden-
dum peccata parentum in filios redun-
dare: sicut dominus in exodo ad Moysen
ait. Ego deus fortis zelotes visitans iniquitates
patrum in filios usque in tertiam et quartam generatio-
nem: his qui oderunt me. His verbis aperte in-
sinuat quod deus reddit peccata patrum super filios
tertios et quartos: huic autem videtur aduersari quod
dominus in ezechiele ait. Quid est quod inter vos pa-
rabola vertitis in pueribus istud dicentes. Patres
comederunt vnam acerbam: et dentes filiorum obtupe-
scunt. Tunc ego dicit dominus. si erit vobis ultra pa-
rabola hec in pueribus. Dentes autem mee sunt: ut aia
patris: ita et aia filij mea est. Et aia que peccauerit:
ipsa morietur. filius non portabit iniquitatem patris: et pater
non portabit iniquitatem filij. Iusticia iusti super eum
erit: et impietas impij super eum erit. His verbis videtur deus
corrigere per prophetas quod male dixerit in lege. Si. n.
peccata patrum reddit in tertiam et quartam generationem: iniu-
sticia vero esse dei: ut alius peccet: et alius puniatur.
Quod. n. iustus est alius peccare: et alius peccata lugere.

¶ Determinatio premissarum auctoritatum con-
uenientiam ostendens.

Sed ut ait Hier. ne lex et propheta. i. exo-
dus et Ezechiel: imo ipse deus et hic et
ibi locus est: in sententijs discrepare vide-
ant: attendamus siue illi auctoritatis exo-
di. Dicto. n. reddam iniquitates patrum in filios: addit

his qui oderunt me: per quod euidenter ostendit: non ideo pu-
niri filios: quia peccauerunt patres: sed quia eis similes
quodam hereditario malo dei oderunt. Illud er-
go quod in exodo dominus dicit: sicut Hiero. tradit: non
id sonat quod multi existimant. nec est sile huic puer-
bio. Patres comederunt vnam acerbam et c. Illud. n.
exodi Hiero. sup. Ezechiel: et aug. sup. psalmum
Be laudem meam ne tacueris: de filiis peccata patrum
imitantibus accipiedis censent. sup. quos deus de red-
dere peccata patrum: quia punit eos: eo quod imitantur peccata
patrum: non quia patres peccauerunt. Non itaque corrigit
dominus in propheta quod ante dixerat in lege. sed quo modo
intelligendum sit aperit. Tunc et illos qui prauitellige-
bant: arguit: qui dicebant. Patres comederunt et c.

¶ Quare dixerit in tertia et quarta generatione:
et quare patres tantum commemorat.

Veritatem si de imitatoribus malorum
illud accipit: quare tertia et quarta generatione
tamen commemorat. cum in quolibet generatione
rei teneatur quod peccata patrum imitantur. Et
quare patres commemorat: cum et illi omnes mali sint
qui quorumlibet malorum peccata imitantur. Sed ideo pa-
tres specialiter nominant: quia maxime patres filij imi-
tari solent: quos precipue diligunt. Et tertia et quarta
generatione ideo memorat: quia solent parentes iterum
tandem vine donec filios tertios et quartos habeant
qui patrum iniquitates videntes: eorum impietatis heredes
per imitationem efficiuntur. Sed hoc modo recte in-
telligit ad istam quod in exodo dicitur.

¶ Quo modo illud exodi intelligi debeat secun-
dum mysterium.

Quod etiam mystice intelligendum esse
ostenditur ex eo quod parabola dicitur. Si-
cut et parabola est. ut ait Hiero. aliud
verbis sonat: aliud sensu continet. An-
de aliqui ita edisserunt: patres in nobis esse dicunt
lenem punctum sensuum. scilicet primi motus sugge-
stionis vel cogitationis. Filij vero si cogitatio con-
ceperit peccatum. in quo notatur consensus et delecta-
tio mulieris. Ne potest si quod cogitaueris atque con-
ceperis: opere complueris vel complere decreue-
ris. in quo notatur consensus viri sine patratio pec-
cati. Ne nepotem autem si non solum feceris: sed
si in eo gloriaris: et hec est quarta generatio. Non
quia tres precesserint: sed quarta dicitur: quia
quarto loco a primo motu qui est quasi pater enu-
meratur. Deus igitur primos et secundos motus.
scilicet stimulos cogitationum quos greci propter theos
vocant: sine quibus nullus hominum esse potest
non puniet eternaliter: sed si cogitata quis facere
decreuerit: et quod fecerit corrigere noluerit: qui sunt
mortalia peccata: et tertia et quarta generatio.

Per quid probetur qd primus motus nō pu-
niatur eternaliter.

A probandum vero ut ait Hiero. qd
primus pulsus cogitationis non pu-
niatur eternaliter a deo illud de ge-
nesi offerendum est. Cham enī pec-
cauit irridens nuditatem patris: et sententiam
non ipse: sed filius eius chanaan accepit. Aba-
ledictus chanaan: servus erit fratrum suorum.
Que. n. iusticia est ut pater peccaverit et filius
punitus sit: S3 in mysterio illud dictū est.

Postquā determinavit de pctō origina-
li quātū ad p̄cipiū et quātū
ad terminū ostēdens quo mō a parētibus cō-
trahatur: et quo modo per baptismū dimittit-
tur. hic determinat de eo quātū ad nūm̄
inquirēs ytrum originale sit vnum vel multa: et diuiditur
in duas. In prima ingrit si pctm̄ originale sit vnum quasi
ex vno pctō causatū et iductū: an multa: q̄si ex pctis oīz
precedētūz parētūz relictūz. et ostēdit qd ex pctō p̄mi pa-
rentis iductur tātūz. In scda inquirīt si ex pctō proximoz
parētūm aliqua pena in filios redūdet. ibi. (Et licz pctis
parentū rē.) P̄ia diuiditur i duas. In p̄ma ostēdit qd ex
solo pctō p̄mi parētis tota posteritas originali inficitur
In scda inquirīt de illo pctō p̄mo cuiusmodi fuerit. ibi.
(Vt queri solet ytrum peccatū rē.) P̄ia diuidit i tres.
In p̄ma mouet questionē. In scda iduct probaciones ad
partē falsam ad ostēdendū peccata precedētū parentūz
in parulos trāsire. ibi. (De hoc Augu. i encheridion rē.)
In tertia iduct ad partē verā. ibi. (Deinde de parētūz p̄-
cedentūm peccatis.) Qd autē peccatū originale ex pluri-
bus peccatis causetur: et nō ex vno tātūz p̄mi parētis tri-
pliciter in scda parte ostendit. P̄io ex auctoritate Exod.
20. (Ego sum deus rē) Scdo ex h̄ qd i scriptura originale
pluraliter significatur. ibi. (Et qd n̄ illud solū rē.) Tercio
ex multiplicitate pcti ipsius ade. ibi. (Qd vō i actuali rē.)
(Deinde de parētū rē.) Vt iduct ea q̄ sūt ad p̄iaz partē.
Et p̄mo ostēdit qd etiā ea que p̄dicta sūt ab Augustino p̄
modū dubitatis tradita sūt. Scdo ostēdit qd etiā eius
snie cōtradiceret si ita poneret. ibi. (Alioq̄ sibi cōtradi-
ceret rē.) Vbi ē soluit ea q̄ pro parte alia inducūt. ibi.
(Querī solet rē.) Vt ingrit quale fuerit illud ade pctm̄
qd totū humanā nām ifecit. Et diuidit i partes duas. In
p̄ma ingrit de gravitate eius: ytrū. s. ceteris pctis grauius
fuerit. In scda ingrit de remissioe ipsius: ytrū. s. ceteris pa-
rentibus remissum sit. ibi. (Si vō q̄rīt an id peccatū rē.)
C̄ Circa p̄mū tria facit. P̄io mouet q̄nē. Scdo iduct
quādā opinionē et p̄bationē eius. ibi. (Qd q̄busdā: ita esse
v̄ rē.) In tertia iduct solutionē illius p̄batiōis. ibi. (Ad
qd dici pōt rē.) (Et l3 pctis parentū rē.) Ostēso qd pecca-
ta proximoz parētūz i filios nō redūdant quātū ad ifectio-
nē originalis macule. Vt ingrit ytrū i eos redūdet aliq̄
mō quātū ad aliquā penā. Et diuidit i partes duas. In p̄-
ma mouet dubitationē. In scda determinat eā. ibi. (Sed
ut ait Hiero. rē.) Et diuidit i duas. Qd p̄mo determinat
eā exponēdo auctoritates ad lram. In scda exponēdo eas
mystice. ibi. (Qd enī mystice itelligēdū esse ostēdit rē.)
C̄ Circa p̄mū duo facit. P̄io ponit auctoritatē et expo-
sitionē p̄ quā ad r̄cordiā reducunt. Scdo excludit q̄dā
obiectiōnē. ibi. (Verūtamē de imitatoribus rē.) Qd ē
mystice rē.) Vt determinat dubitationē s3 mysticā ex-

positionē. Et p̄mo ponit expositionē. Scdo inducit p̄ba-
tionem eius qd supposuerat. ibi. (Ad probandūz vero ut
ait Hieronymus rē.)

Ic est duplex q̄stio. P̄ia de vnitare ori-
ginalis peccati. Scda d̄ pena eius
dē. C̄ Circa p̄mū q̄runtur tria. P̄io si pecca-
ta proximoz parētū in filios trāsēant q̄tūz
ad ifectiōnē macule originalis. Scdo dato qd
non: si eos ad aliquā penā obligant. Tercio si originale
peccatum est vnum vel multa.

Utq̄ aliq̄s p̄bat maculā ex parētibus p̄mis. I.

Primū sic procedit. videtur qd
ex proximis parētibus
aliquis cōtrahat maculā originaliter. In suc-
cessiva. n. ḡnatiōe hoīum quāto accipit gene-
rans p̄mūz tāto efficacius similitudinē suam
in genito iduct. vñ filij magis assimilātur patrib⁹ q̄ auis
et p̄auis: et sic deinceps: s3 traductio originalis fit scd3 assi-
milatiōe ḡnantis ad genitū: qz in originali natus ē i ori-
ginali ḡnat. ergo magis cōtrahit natus originale p̄ pecca-
tū p̄mi parētis q̄ p̄ peccatū ade. C̄ P̄. ex libidine coit⁹
ut supra dixit Aug. relinquit originale i prole: s3 libido il-
la est p̄mi parētis q̄litercūq̄ sumatur. ergo ex pctis p̄xi-
mū parentū p̄les originaliter ificit. C̄ P̄. oīum cōueni-
entiū i specie ē eadē relatio ad nām sp̄i: sed oēs hoīes in
sp̄e cōueniūt. si ergo adā p̄ actum propriū nām humanāz
corrūpere potuit. v̄ qd etiā alij p̄ actualia peccata hūanā
nāz in seipsis corrūpāt: sed filius accipit nāz hūanā a p̄e.
ergo o3 qd ex pctō actuali p̄mi parētis sequat ifectiō ori-
ginalis culpe i ple. C̄ Si dicat qd hoc nō pōt eē: qd ex q̄
nā hūana corrupta ē p̄ p̄mū parētē vltērius per sequen-
tia nō corrumpitur. C̄ Lōtra. p̄mū peccatūz nō ex toto
naturā humanā corrumpit: sed qd nō ex toto corruptum
est adhuc corruptibile remanet: et magis q̄ p̄mo fuit. er-
go humanā naturā possibile est etiā per sequētia peccata
corrumpi: et precipue: cū alia sint eque grania vel gratio-
ra: q̄ p̄mū fuit. C̄ Si dicat qd ideo per actū ade nā cor-
rumpi potuit: qd ipse p̄mū nāe sue fuit qd alij nō cō-
uenit. C̄ Lōtra. Ponatur qd aliquē alium hoīem deus ex
limo terre formaret: stat qd istius adā p̄mū nō esset.
sed illud quod est nature p̄mūz habet habitudinē
p̄mūz ad omnia participantia naturam illam. ergo vi-
detur qd ade non per se cōueniat qd sit p̄mūz huma-
ne nature: sed per accidens tantum. Illud autem quod ē
per accidens non causat variā habitudinē indiuidui
ad naturam speciei: inquantūz species est. ergo ex hac nō
sequitur qd Adam potuerit inficere naturam humanam:
cum: et alij possent.

Contra Ro. 5. Per vnum hoīem peccatum in hunc
mundum intravit: et loquitur de pctō origi-
nali. ut supra dixit Augu. ergo tantum ex p̄mo parente
traducitur peccatum originale: et nō ex peccatis proximo-
rum parentū. C̄ Preterea. originale ex actu originis cau-
satur: s3 actus originis est vniformis et vnus in tota natu-
ra humana. ergo op3 qd ifectio que ex eo sequit nō in di-
uersa principia: s3 in vñ tantū reducatur.

Respondeo dicendū qd sicut supra dictū est nul-
lus defectus traducitur de necessita-
te ex parente in plez: maxie qd ex parte aīe se teneat: nisi qd
nāz sp̄i respicit. defectū autē ad nām pertinentē solū p̄-
mū pctm̄ iduct: ip3. n. discōtinuauit adhesionē hoīs ad
deū: ex h̄ at qd p̄tinē hō deo adherebat: h̄ vñ illi idita
erat ut sub obediētia rōnis cōtinue subderet iferiores vi-
res: et sub obediētia aīe corpus: pp̄ h̄. s. qd rō suo supiori p̄ti-
nue h̄ dita fuerat. itercisa at p̄ma obediētia p̄ h̄ rō p̄mi

hominis a deo auersa est p peccatum consecuta est distur-
batio ordinis in inferioribus viribus ad rationes & corpo-
ris ad animam: sequentia autem peccata non sunt causa huius
interfectionis: scilicet rationis humane ad deum: quia siue alij
homines peccarent siue non semper hoc remanebat in natura
humana quod aliquando ratio hominis a deo auersa fuerat: sed ex
alijs peccatis relinquuntur defectus & corruptiones personam
respicientes inquantum qui peccat efficitur prouisor ad pec-
cadum: & ideo peccata actualia proximorum parentum nul-
lo modo in filios transeunt.

Ad primum ergo dicendum quod assimilatio genera-
tis ad genus per se loquendo est in na-
tura speciei: quod generas uniuersum generat sibi simile in spe-
cie. contingit autem quandoque quod etiam in accidentibus indiuidui sit
assimilatio filij ad patrem: sed hoc non est nisi in accidentibus
corporalibus ut quod podagricus generet podagricus non au-
tem in accidentibus anime. non enim musculus generat musculus: sed
rationales rationales. peccata autem proximorum parentum nihil in
naturam corruptionis inducunt inquantum non est: quod non iam corrupta
est secundum quod corrupti potuit per peccatum primi hominis. & ideo natu-
ra cum illa corruptione peruenit ad proximos parentes: & cum
illa corruptione non traduxit. & ideo dicitur quod omnis homo gene-
rat inquantum est ad deum: & ita patet quod ex solo peccato primi paren-
tis originale contrahitur. **Ad secundum** dicendum quod libido pro-
ximi parentis: per quam peccatum originale in prole inducitur: quo-
cumque modo sumatur: non habet virtutem efficiendi prolem ma-
culam culpam: nisi secundum quod consecutus est ex voluntate inordinata
primi parentis. & ideo tota causa infectionis in peccato primi pa-
rentis retorquetur. **Ad tertium** dicendum quod in adam fuit na-
tura integra dotata munere quod deus humane nature gra-
tis contulerat. unde per peccatum ipsius potuit non humana corrup-
ti in ipso: & per consequens in omnibus qui non iam humanam ab eo accipe-
rent: quod genus accipit non iam a genere quod generas homo. In
alijs autem hominibus inuenitur non iam corrupta. unde illius cor-
ruptionis ulterius istud peccatum causa esse non potest: sicut quod semel
mortuus est iterum non occiditur: in quantum quod autem hominem fuisse
inuictam humanam non integra per peccatum ipsius poterat corrupti
in eo & in his qui ab eo descenderent. Unde patet quod seruatur ea-
dem relatio omnium hominum ad non iam communem. **Ad quartum** dicendum
quod per peccatum persone non corrumpitur in non illud quod ex prin-
cipijs nature relinquitur: nisi forte quantum ad personam illam per-
tinet: sed corrumpitur solus quantum ad id bonitatis quod nature
superadditus fuit: hoc autem totum per primum peccatum subtrahitur
est. Unde illud nature quod integrum remanet: per aliam peccata cor-
ruptibile non fuit: nisi quantum ad personam peccantis: prout in
eo relinquitur minor habilitas ad consequendum gratiam: & talis
corruptio ab uno in alterum non transfunditur. **Ad quintum** dicendum
quod principium alicuius nature potest accipi dupliciter:
vel secundum quod non consideratur absolute secundum rationem speciei:
& hoc modo adam non fuit principium nature humane nisi per ac-
cidens: nec sic etiam tota natura humana inficitur: quod si aliquis de
limo terre iterum formaretur originale macula non haberet:
aut prout habet eam natura communis in indiuiduis: & hoc mo-
do quodlibet generas est quodammodo nature principium in
genito: & secundum hunc modum ille homo: ex quo omnes homines geniti
sunt: nature humane principium dicitur esse.

Ad primum ergo dicendum quod auctoritas ista ite-
lligitur de pena reipali: & in illis qui imitatio peccati
parentis non potest impediri vindicte. **Ad secundum** dicendum quod imi-
tatio non ponit causam primam per quam pena temporalis infligitur: sed quod
si causa media per quam influentia cause prime ad effectum coniungit.
virtus autem peccati parentis non puenit in istum si peccato repugnet:
sed per imitationem quodammodo continuatur. unde ex hoc non tollitur quod
per peccatum patris aliquo modo puniatur. **Ad tertium** dicendum quod in filio imi-
tatio peccati patris est duplex ratio: quod temporaliter puniatur: tunc
quod ipemet peccat imitatio patris: tunc quod res patris est: & decet
ut per peccatum patris puniatur inquantum est res eius. In patre
autem erat una ratio tantum. & ideo magis puniatur filius quam
pater: & precipue quod contingit ut filij qui peccata patrum imi-
tatur liberius peccent quasi in his nutriti & in plura peccata
se precipitant cum minori conscientie remorsu per consuetudinem
& auctoritatem maiorum suorum. **Ad quartum** dicendum quod iusticia hu-
mana non punit filium per peccatum patris in eo etiam quod ex patre
iam accepit: sed in eo quod ex patre accepturus esset: vel quan-
tum ad corpus vel etiam quantum ad possessiones: non enim quod pater
peccat filius iam naturam trahit: neque filius emancipatur ex herede:
dat: sed per accidens pena patris reducat in filium quantum patri au-
fertur id quod in filium ex patre transire debebat ut hereditas
vel etiam membrum: quod ex truncatis truncatus nascitur.
Ad quintum dicendum quod populus est res regis: & puniatur
populus ut in pena eius rex puniatur: & hoc precipue con-

Contra. **Ezech. 18.** Filius non portabit iniquitatem patris:
portaret autem si per eius peccatum pena subiret. er-
go filij per peccatum parentum non puniuntur. **Ad primum** dicendum quod pena rident culpe
sed culpa patris actualis non transfunditur in filium. ergo iniustus
est quod per culpa patris filius puniatur.

Contra. **Ezech. 18.** Filius non portabit iniquitatem patris:
portaret autem si per eius peccatum pena subiret. er-
go filij per peccatum parentum non puniuntur. **Ad primum** dicendum quod pena rident culpe
sed culpa patris actualis non transfunditur in filium. ergo iniustus
est quod per culpa patris filius puniatur.

Respondeo ad hoc quod filius potest dupliciter considerari vel inquantum
est persona quodammodo: vel inquantum est quedam res pare-
tis: quod ad felicitatem civilem inter alia bona fortune quod offerunt
organice et per se offerre debet. primo a primo. Est autem filij res
quodammodo parentis quantum ad corpus quod a patre homo: & quantum ad res mun-
di de quibus filius premit inuare tenet: sed quantum ad animam quod im-
mediate a deo creat non est res parentis: sed ipsius dei: & hoc si-
gnificat **Ezech. 18.** Sicut anima patris mea est ita anima filij. Scien-
dum est ergo quod peccatum sequitur duplex pena: ut per se quod ad animam per-
tinet & in presenti: ut amissio gratie & turbatio pacis & homo: & in futu-
ro: ut pena inferni. & homo pena non quantum filius per peccatum patris puniatur:
quod ista pena non attingit ipsum hominem quod est res patris: alia pena
sequitur peccatum quantum ad peccatum: sicut infirmitates corporales & alie
pene temporales. unde nec etiam semper peccatis tales pene in-
fliguntur: sed secundum moderationem prudentie diuine cuncta gubernan-
tis: & tali pena quantum puniatur filius per peccatum patris: nisi fiat in-
pedimentum ex parte filij: ut contrarius peccato patris existat per bonam
vitam. hec enim pena contingit ipsi homo quod est res patris: sicut
etiam per peccatum hominis quandoque occiduntur animalia: & effodiuntur
domus in quibus nulla est culpa.

Ad primum ergo dicendum quod auctoritas ista ite-
lligitur de pena reipali: & in illis qui imitatio peccati
parentis non potest impediri vindicte. **Ad secundum** dicendum quod imi-
tatio non ponit causam primam per quam pena temporalis infligitur: sed quod
si causa media per quam influentia cause prime ad effectum coniungit.
virtus autem peccati parentis non puenit in istum si peccato repugnet:
sed per imitationem quodammodo continuatur. unde ex hoc non tollitur quod
per peccatum patris aliquo modo puniatur. **Ad tertium** dicendum quod in filio imi-
tatio peccati patris est duplex ratio: quod temporaliter puniatur: tunc
quod ipemet peccat imitatio patris: tunc quod res patris est: & decet
ut per peccatum patris puniatur inquantum est res eius. In patre
autem erat una ratio tantum. & ideo magis puniatur filius quam
pater: & precipue quod contingit ut filij qui peccata patrum imi-
tatur liberius peccent quasi in his nutriti & in plura peccata
se precipitant cum minori conscientie remorsu per consuetudinem
& auctoritatem maiorum suorum. **Ad quartum** dicendum quod iusticia hu-
mana non punit filium per peccatum patris in eo etiam quod ex patre
iam accepit: sed in eo quod ex patre accepturus esset: vel quan-
tum ad corpus vel etiam quantum ad possessiones: non enim quod pater
peccat filius iam naturam trahit: neque filius emancipatur ex herede:
dat: sed per accidens pena patris reducat in filium quantum patri au-
fertur id quod in filium ex patre transire debebat ut hereditas
vel etiam membrum: quod ex truncatis truncatus nascitur.
Ad quintum dicendum quod populus est res regis: & puniatur
populus ut in pena eius rex puniatur: & hoc precipue con-

Ad secundum sic procedit. ut quod culpa per
proximorum parentum in filios re-
ducatur quantum ad penam. Primum per id quod dicitur **Exod.**
20. cap. Ego sum deus zelotes visitans iniquitates
patrum in filios: & loquitur ibi de visitatione correctio-
nis quod per penam fit. ergo per peccatum parentum filij puniuntur. **Ad**
dicendum quod intelligitur tamen in imitationibus peccati patrum. ut in littera dicitur

tingit. vt Gregorius dicit quādo peccata populi meretur vt super eos rex peccator cōstituitur: vel i peccatum labi pmittat. vt Job. 34. Qui regnare facit hypocritā pp pctā ppli. Et sic pz q̄ populus etiā pro peccato proprio puni.

¶ Utr pectū originale sit tm̄ vnu.

III.

Tertiu

sic proceditur. videt q̄ peccatum originale nō sit vnus tātus. Quod enī pluraliter significatur vnu esse nō potest: sed sancti de originali loquētes pluraliter ip̄s significāt. vt Rabanus qui dicit q̄ hō i peccatū redeūti nō solum pctā que post baptis- mū egit iputabūtur ad penā: s̄ origialia que i baptismo ei dimissa sūt: vt q̄rto lib. Iniarum. 22. di. ergo originale peccatū nō ē vnu tātus. ¶ P. impossibile est q̄ vnus habitus inclinet ad oēs actus peccati p̄cipue cū quidā eorū adinuicē cōtrariētur: sed s̄ Ansel. originale ē p̄onitas ad oē malū. ergo impossibile ē q̄ sit vnus tātus. ¶ P. vni culpe debetur vna pena: s̄ pctō originali multiplex pena debetur vt carētia visiois diuine: necessitas moriēdi: et huiusmodi. ergo nō est tātus vna culpa. ¶ P. impossibile ē idē accidēs in aīa et corpore eē: sicut i subiecto. s̄ feditas originalis ex carne resultat in aīam: et tamē postquā aīa i fecerit i carne eē nō definit. ergo nō est vna tātus ifectio: sed plures. ¶ P. diuersarū potētiā diuerse sūt p̄uatiōes et habitus: s̄ p originale oēs potētie aīe sunt corrupte. ergo originale impossibile est vnum esse.

Contra est.

Ro. 5. i glo. Unus hō vnum peccatū misit i mūdum et loquitur de originali. ergo originale est vnum. ¶ P. subiectum originalis est essentia aīe. vt supra dictū est: sed essentia aīe est tantum vna. ergo originale est tātum vnu.

Respondeo

dicēdū q̄ i aliquo habēre plures partes potest eē corruptio i partibus duplex. vel ex eo q̄ soluitur illa eqlitas ex q̄ oīum partium bona habitudo erat: vel ex eo q̄ soluitur aliquid eorū qd determinatā partem seruabat. vt pz i corpore: cōtingit. n. debilitatē fieri i partibus corporis ex eo q̄ soluitur eqlitas cōplexiois ex q̄ erat vigor i oībus partibus corporis: sicut in febre accidit. et iō vna febris ē q̄ partes oēs corporis debilitat: et nō singule i singulis partibus. ¶ Ptingit et partes corporis debilitari p hoc q̄ defectus ē alicuius in quo virtus mēbz cōsistebat: et tūc opz q̄ diuersis partib⁹ diuerse corruptiōes respōdeāt: sicut q̄ oculus est lippus et pes ē claudus: et sic de alijs. similr cōtingit eē corruptio nē i partibus aīe dupliciter. aut ex eo q̄ vniuersūq; partīs aīe sit corruptio quātū ad id qd propriū est sibi: sicut ē in pctō actuali: q̄ per propriū actum potētie inducit p̄uatiōem dispositiois et habitus i ipsa: et scdm hoc oportet vt plurimū potētiarū sint plures corruptiōes. nō. n. eodem habitu peccati corumpūtur cōcupiscibilis et irascibilis: et sic d̄ alijs: s̄ sicut diuersis habitibus virtutū perficiūtur: ita et diuersis habitibus viciōrum corumpūtur: aut ex eo q̄ tollitur illud quod oēs partes aīe i recto ordine cōseruabat: et talis corruptio est p originale peccatū. p̄ma est p actualē peccatum: quod ē p̄uatiō originalis iusticie. et iō peccatum originale quo omnes partes anime corumpunt est vnu tm̄ i boīe vno: i pluribus aut numero differūt.

Ad primum

ergo dicēdū q̄ pectū originale quodā modo est actualium peccatorū p̄cipiū: quātū fomes ad actualia peccata inclinat. oīs autē effectus fm virtutē est i sua cā. pectū ergo originale p eēntiā ē vnu: s̄ vtute multiplex. et iō pluralr significari pōt. vel pp multos defectus coincidētes. ¶ Ad scd̄ d̄ q̄ sicut mouēs ē duplex: vnu p se: et aliud per accūs: qd est remouēs p̄hibens: ita etiā inclīnās ad pectū iuenitur i aīa

duplex. vnu per se. s̄ habitus et dispositio ex pctō reflecta: q̄ s̄ similitudinē dispositiois ē actus ad quē dispō inclinat: aliō p accūs q̄si remouēs p̄hibens. et si pectū originale ad oīa actualia inclinat iquātū remouet originale iusticia: p quā vires a lapsu i pectū p̄inebātur. Et iō nō opz q̄ scd̄ diuer sitatē pctōrū actualiū diuersificet originale. ¶ Ptingit enī q̄ idē remouēs p̄hibēs ē cā per accūs p̄trarioz motuum sicut pz i corruptiōe corporū mixtoz: q̄ abeūte virtute q̄ miscibilia i vnu p̄inebat: qdlibet elemētū i suū locū tendit. ¶ Ad 3^m dicēdū q̄ pena q̄ per se originali culpe respōdet est carētia visiois diuine: alie at pene p̄sequunt ipsū q̄si p accidēs: q̄ ex quo subtracta ē originalis iusticia q̄ corp⁹ aīe subiacebat: oīs q̄ vita hoīs p̄maneat scd̄ exigētiā corporis. inde sequit̄ necessitas moriēdi: q̄ corpus ex cōtrarijs cōpositū ē. Et silr est de alijs. ¶ Ad q̄rtum dicēdū q̄ subiectus originalis culpe nō est caro: s̄ aīa: opz enī q̄ i eodē subiecto sint p̄uatiō et hitus. vñ sicut illa originalis iusticia q̄ i aīa erat p̄inebat corpus a morte vtute aīe iusticia hūis: ita et ex p̄uatiōe q̄ est in aīa resultat defectus oīs q̄ ē i corpore. nec defect⁹ iste erat i carne aīa i fusiōne aīe i actu: s̄ vtute tm̄. vt supra dcm ē. ¶ Ad 5^m pz respōsio per id qd supra dictum est.

¶ Questio. II.

Unde queritur

de pena originali pcti. Et circa hoc duo q̄runt. P̄rio vtr pctō originali post mortē debeat pena sensibilis i illis q̄ in originali tm̄ pctō decedūt. 2° vtr aliquē iteriorē dolorē sentiāt i aīa spūalē q̄ p pctō originali tm̄ puniūt.

¶ Utr pena sensibilis debeat pctō originali s̄ se.

Primu

sic procedit. videt q̄ peccato originali s̄ se d̄beat pena sensibilis. Dicit. n. Aug. de fide ad Petru. S̄misi sine tene et nullaten⁹ dubites: paruulos q̄ sine sacramento baptismatis de hoc seculo trāserūt eterno supplicio puniēdos: s̄ suppliciu penā sensibilē nominat. ergo p̄uili q̄ p solo originali puniēt sensibilē penā sustinebūt. ¶ P. maiori culpe debet maior pena: s̄ originale ē mai⁹ pectū q̄ veniale: q̄ plus h̄z de auersione: eo q̄ gr̄as subtrahit: veniale at gr̄as secū cōpatit: et itez eterna pena puniit originale: s̄ veniale tpali. cū ergo veniali pctō debeat pena sensibilis: multo ampli⁹ originali. ¶ P. grauius puniūt pctā post hāc vitā q̄ i vitā ista: vbi ē mīe loc⁹ s̄ i hac vitā rīdet originali pena sensibilis. pueri. n. q̄ solū originale h̄nt multas penas sensibles sustinēt: nec iniuste q̄ post hāc vitā pena sensibilis sibi debet. ¶ P. sicut in pctō actuali ē auersio et p̄uersio: ita et in pctō originali aliqd auersioni rīdet. s̄ p̄uatiō originalis iusticie: et aliqd cōuersioni. s̄ concupiscētia: sed peccato actuali ratiōe p̄uersionis d̄bet pena sensibilis. q̄ et originali rōne cōcupiscētie. ¶ P. corpa puerorū post resurrectiōez aut erūt passibilia aut ipassibilia si ipassibilia et nullū corpus hūanū pōt eē i passibile: nisi vl p dot ē ipassibilitatis: sicut ē i bris: vl rōe originalis iusticie: sicut in statu inocētie. ergo corpa puerorū vel hēbunt dotē ipassibilitatis: et sic gloriosa erunt: et nō erit d̄fīa iter pueros baptizatos et nō baptizatos: qd ē hereticū: vel originale iusticia hēbunt: et sic originali pctō carebunt: nec p pctō originali puniētur: qd est silr hereticū. si aut sint passibilia: oē autē passibile de necessitate patitur actiūo p̄sente. ergo p̄sēntibus corporibus sensibilibus actiūis sensibilem penam patientur.

Contra

Aug. dicit penam paruulorum qui originali tantum tenentur omnium esse mitissimā sed B nō esset si sensibili pena torq̄rent: q̄ pena ignis iher nī ē grauissima. q̄ penā sensibilē nō sustinebūt. ¶ P. acerbitas pene sēibilis d̄lectatōi culpe rīdet Apo. 18. Quātū

glorificavit se: et in delictis fuit et. Sed in peccato originali non est aliqua delectatio: sicut nec operatio: delectatio enim operatione consequitur. ut ex iohanne ethico patet. ergo peccato originali non debetur pena sensibilis.

Respondeo Dicendum quod pena debet esse proportionata culpe. ut dicitur Esa. 27. In mensura contra mensuram cum affecta fuerit et causa: defectus autem qui per originem traducitur rationem culpe habens non est per subtractionem vel corruptionem alicuius boni quod naturam humanam consequitur ex principijs suis: sed per subtractionem vel corruptionem alicuius quod nature supradictae erat: nec ista culpa ad hunc hominem pertinet: nisi secundum quod tale naturae habet hoc bonum quod in eo natum erat esse et possibile conservari constituta est: et ideo nulla alia pena sibi debetur nisi privatio illius finis ad quem donum sub tractus ordinabatur: ad quod per se natura humana attingere non potest. hoc autem est divina visio. et ideo carētia huius visionis est propria et sola pena originalis peccati post mortem: si enim alia pena sensibilis pro peccato originali post mortem infligeretur: puniretur iste non secundum hoc quod culpam habuit: quia pena sensibilis pertinet ad id quod persone proprium est: quia per passionem huius particularis talis pena est. Unde sicut culpa non fuit per operationem eius: ita nec pena per passionem ipsius esse debet: sed solum per defectum illius ad quod natura debet esse insufficientes erat: in alijs autem perfectioribus et bonitatibus quae naturae humanae consequuntur ex suis principijs nullum detrimentum sustinebunt per peccato originali dānati.

Ad primum ergo dicendum quod supplicium non nominatur in auctoritate illa pena sensibilis: sed solum pena dāni: quae est carentia divinae visionis: sicut etiam nomine ignis frequenter in scriptura quilibet pena figurari consuevit. Ad secundum dicendum quod iter omnia peccata minimum est originale: eo quod minimum habet de voluntario: non enim est voluntarium voluntate istius personae: sed voluntate principij naturae tantum: peccatum autem actuale et etiam veniale est voluntarium voluntate eius in quo est: et ideo minor pena debetur originali quam veniali nec obstat quod originale non comparatur secū gratia: privatio enim gratiae non habet rationem culpe: sed pene nisi inquantum ex voluntate est. Unde ubi minus est de voluntario minus est de culpa: si militer etiam non obstat quod peccato actuali veniali temporalis pena debetur: quia hoc est per accidens: inquantum decessit in veniali tantam gratiam habet: virtute cuius pena purgata est: si autem veniale peccatum sine gratia in aliquo esset perpetua pena haberetur. Ad tertium dicendum quod non est eadem ratio de pena sensibili ante mortem et post mortem: quia ante mortem pena sensibilis consequitur virtutem naturae agere: siue sit pena sensibilis interior ut febribus vel alijs huiusmodi: siue etiam sensibilis pena exterior ut ystio et siue alijs: sed post mortem nihil agere virtute naturae: sed solum iusticie divinae ordine tantum: siue in animam separatam in qua consistat ignis naturaliter agere non potest siue etiam in corpore post resurrectionem: quia tunc omnis actio naturalis cessabit cessante motu primi mobilis qui est causa omnis motus et alterationis corporalis. Ad quartum dicendum quod dolor sensibilis respondet delectationi sensibili: quae est conversio actualis peccati: concupiscentia autem habitualis quae est in originali peccato delectationes non habet. ideo dolor sensibilis non respondet sibi pro pena. Ad quintum dicendum quod corpora puerorum non erunt impassibilia ex defectu potentie ad patiendum: et ipsi: sed ex defectu exterioris agentis in ipsa: quia post resurrectionem nullus corpus erit agens in aliter: precipue ad corruptionem inducendam per actionem naturae: sed erit actio tantum ad puniendum ex ordine divinae iusticie. unde illa corpora penam non patietur: quibus pena sensibilis ex divina iusticia non debetur: corpora autem sanctorum erunt impassibilia: quia officium in eis potentia ad patiendum: et ideo impassibilitas erit in eis dos: non autem in pueris.

Utrum pueri non baptizati sentiant in anima afflictionem spiritualem. **II.**

Secundus sic proceditur. videtur quod pueri non baptizati afflictione spirituali in anima sentiant: quia sicut dicit Chrysostomus in dānatis grauior erit pena quod dei visionem carebunt quam quod igne inferni cremabuntur: sed pueri visionem dei carebunt. ergo afflictione spirituali ex hoc sentiant. Contra. Si dicatur quod non affliguntur: quia sciunt se non culpam propriam esse puniatos. Contra: immunitas a culpa dolore pene non minuit: sed auget. non enim si aliquis non propria culpa exheredatur vel mutilatur propter hoc minus dolet. ergo etiam quibus pueri non propria culpa tanto bono privantur: ex hoc eorum dolor tollitur. Si dicatur pueri baptizati se habent ad meritum christi: ita non baptizati ad meritum dei: sed pueri baptizati ex merito christi consequuntur premium vite eterne. ergo et non baptizati dolore sustinent ex hoc quod per demeritum adeo eternam vitam privantur. Si dicatur absetari a re amata non potest esse sine dolore: sed pueri naturalem cognitionem de deo habent: et eadem ratione naturalem eum diliget. ergo cum ab eo sint in perpetuum separati: videtur quod hoc sine dolore pati non possint.

Contra. Si pueri non baptizati post mortem dolore interiori habeant: aut dolebunt de culpa aut de pena: si de culpa cum a culpa illa ulterius emundari non possint dolor ille erit in desperationem inducens. sed talis dolor in dānatis est vniuersalis. ergo pueri verum scire habebunt: et sic non esset eorum pena mitissima. ut in littera dicitur. Si autem de pena doleant. ergo cum pena eorum iuste a deo sit: voluntas eorum divinae iusticie obuiaret: et sic actualiter deformis esset: quod non conceditur. ergo nullum dolorem interiorum sentiant. Si dicatur ratio recta non patitur ut aliquis perturbetur de eo quod in ipso non fuit ut videtur: propter quod Seneca probat: quod perturbatio in sapientem non cadit: sed in pueris est ratio recta nullo actuali peccato obliquata. ergo non turbabuntur de hoc quod talem penam sustinent: quam vitare nullo modo potuerunt.

Respondeo dicendum quod circa hoc est triplex opinio. Quidam enim dicunt quod pueri nullum dolorem sustinebunt: quia in eis adeo ratio obtenebrata erit: ut non cognoscant se amisisse quod amiserunt: quod probabile non videtur: ut anima ab onere corporis absoluta ea non cognoscat quod saltem ratione inuestigari possint: et et multo plura. Et ideo alij dicunt quod in eis est perfecta cognitio eorum quod naturalem cognitionem subiacet: et cognoscunt deum et se eius visionem privatos esse: et ex hoc aliquem dolorem sentiant: tamen mitigabit eorum dolor inquantum non propria voluntate culpam incurrerunt per quam dānati sunt: hoc est probabile non videtur: quod talis dolor parvus esse non potest de tanti boni amissione: et precipue sine spe recuperationis. Unde pena eorum non esset mitissima. Si dicatur omnino eadem ratio de qua dolore sensibili et exteriori affligente non puniuntur etiam dolorem interiorum non sentiant: quia dolor pene delectationi culpe respondet. Unde delectatione remota a culpa originali omnis dolor ab eis pena excluditur. Et ideo alij dicunt quod cognitionem perfectam habebunt eorum que naturali cognitioni subiacet: et vita eterna se privatos esse cognoscunt: et causam quare ab ea exclusi sunt: nec tamen ex hoc aliquo modo affligentur: quod quilibet esse possit videndum est. Sciendum ergo quod ex hoc quod caret aliquis eo quod suam proportionem excedit non affligitur si sit recte rationis: sed tantum ex hoc quod caret eo ad quod aliquo modo proportionatus fuerit: sicut nullus sapiens homo affligitur de hoc quod non potest volare sicut avis: vel quod non est rex vel imperator cum sibi non sit debitum. affligere autem si privaretur eo ad quod habendus aliquo modo aptitudine habuit. dico ergo quod omnis homo visus liberi arbitrij habens proportionatus est ad vitam eternam consequendam: quia potest se ad gratiam preparare per quam vitam eternam merebitur: et ideo si ab hoc deficiat maximus erit dolor

eis: qz amittunt illud qd suū esse pole fuit. pueri autē nūqz fuerunt proportionati ad hoc qz vitam eternā haberent: qz nec eis debebat ex pncipys nature cū oēm facultates nature excedat: nec actus pncipios habere potuerūt: qbus tantū bonū cōsequeretur. 7 ideo nihil oīno dolebūt de carētia vīfōis dīne: imo magis gaudebūt de hoc qz participabūt multū de dīna bonitate 7 perfectiōibus nālībus nec pōt dici qz fuerūt pproportionati ad vitā eternā 7 sequēdā: quāuis nō p actionē suā: tamē per actionē aliorz circa eos: qz potuerūt ab alijs baptizari: sicut 7 multi pueri eius dē cōditiōis baptizati vitā eternā cōsecuti sunt: hoc. n. est supercedētī gratie vt aliquis sine actu pncipio pmiētur. vnde defectus talis gratie nō magis tristitiā causat i pueris decedētibz nō baptizatis qz in sapiētibus hoc qz eis multe gratie nō sunt qz in alijs sūlibz facte sunt.

Ad prīmū ergo dicēdum qz in dānatis pro culpa actuali qz vsz liberi arbitry habuerūt fuit aptitudo ad vitā eternā 7 sequēdā. nō aut in pueris vt dictū ē. 7 ideo nō est sūlis ratio de vtrīsqz. ¶ Ad secundū dicēdū qz quāuis volūtas sit possibilis 7 impossibilis. vt in tertio ethi. dicit. tamē voluntas ordinata 7 cōpleta nō est nisi eo: ad qz quis aliquo mō ordinatus est: 7 si i volūtatē deficiat hoies dolēt: nō aut si deficiat ab illa volūtatē qz impossibilis est: qz potius velleitas qz volūtas dicit nō. n. aliquis illud vult simplr: sed velle si possibile foret. ¶ Ad 3^m dicēdū qz ad habēdū propriū patrimoniu vel mēbra corporis sui glibet ē ordinatus. 7 ideo nō ē mirum si dolet alijs de eaz amissioe siue pro culpa sua siue aliena eis priuet. vnde p3 qz ratio nō pcedit ex fili. ¶ Ad 4^m dicēdū qz donū xpi excedit peccatū Ade: vt ad Ro. 5. dicit. vnde nō oportet qz pueri nō baptizati tantū habeāt de malo: quātz baptizati sūt de bono. ¶ Ad 5^m dicēdū qz quāuis pueri nō baptizati sint separati a deo quātū ad illā cōiunctionē que est p gloriā: nō tamē ab eo penitus sūt separati: imo sibi iungunt per participationē nālī bonoz: 7 ita etiā de ipso gaudere poterunt naturali cognitione 7 dilectione.

¶ Expositio textus.

Ad vero in actuali pctō rē. Scien dū est qz in aliquo peccato pnt notari deformitates pluriū peccatorū duplr. aut proprie: 7 sic in pctō ade apparet d/ deformitas supbie: gule: 7 inobediētie: 7 hō: aut qsi metaphorice: 7 sic i eo ostēdī deformitas homicidij: qz seipsū spūaliter occidit: 7 fornicatiōis: qz spūaliter fornicatus est a deo recedēs: 7 tamē est vnū solū pctm has d/ deformitates ex diuersis circūstātys habēs spēs peccati ex vltimo fine retinēs: 7 ideo etiā nō opz qz pctm originale ex eo causatū sit mltā. (Nō ē putādū grauius fuisse rē.) ¶ Contra homo primus habuit minus impellēs ad peccatum qz sequētes. quāto autē aliquis minoz tentatione cadit grauius peccat. ergo primus hō grauius peccauit ceteris sequentibus. ¶ P. magis malū est qd magis nocet: illud aut pctm plus ceteris nocuit. ergo peius fuit. ¶ Et dicēdum qz ptingit aliqd pctm ēē simplr leuius altero. qd quātz ad aliquā circūstātiāz grauius est. vt supra dictū ē: cū de pctō Ade ageretur: eo qz pctm simplr grauius ēē dicit: qd ex specie sua grauitatē maiore bz: vl ex pluribus circūstātys magis aggrauat: vl ex vna circūstātia magis actus deformatē. vñ multa alia pctā simplr grauiora sūt primo peccato ade: tum qz ex maiori cōtēptu: tum quia ex sua specie maiore turpitudinem habet: sed quo ad hāc circūstātiā qz sola exteriori tētiōe pulsat cecidit: grauius est illis peccatis: ad que etiā exterior tentatio impellit. ¶ Unde patet responsio ad primum. ¶ Ad secundū dicēdum qz hoc est per accidens qz tale nocumentū nature būane itulit: qz. s. fuit pmiū pctm qd nāz humanaz y-

ciuit: 7 ordine aīe ad deū iterrupit i illo ex quo oēs hoies p coitū gñati nām humanā traxerūt: qd cūqz autē aliud pctm fuisset: hō pmiū ēē similē effectū habuisset siue fuisset pctm operis siue volūtatē: qz quidā aliter dicāt videntes si adā alio modo peccasset nō incurrisse eū necessitatē moriendi: qz hec pena illi tantū culpe videt ordinata esse a deo: cū dixit. Quacūqz die comederis rē. S3 in B ostendit etiā si alia peccata cōmisisset: qz similes penā sustinisset quasi a minoz: grauius est. n. pceptū pterire nālīs legis quo phibet illud qd in se est malū qz pterire pceptū discipline quo phibet qd nō est malū: nisi qz phibitum. (Si vō qrit an illud pctm pmi parētis rē.) Vnde tur qz pmi parentes p pctō nō satisfecerint: qz cū bonū sit potentius qz malū: vt pbat Dio. 4. caplo de di. no. si pctō pncipio totū genus humanū pmi parētis ifecerunt: multo fortius satisfactiōe pncipia maculā quā iduxerāt absterfiserunt si satisfecissent. S3 dicēdū est qz pmiū pctm iterrumpere potuit rectū ordinē būane rōnis in deū: rōne cuius inducta ē necessitas vt iterrumpere ordo corporis ad aīaz p mortē: 7 sic viciū psonē in nām potuit redundare: sed eius penitētia nō potuit facere vt ordo ille nō fuisset iterruptus: qz qd factum est p infecto haberi nō pōt. vñ non potuit istituere qd pctm abstulerit quātz ad naturā: s3 solū quātū ad psonā que a reatu actuali purgabatur p potentia. nō. n. pōt nā in statum altiorē reuocari: nisi p id qd nāz totā excedit. 7 ideo oportuit ad curationē nāe. vt eēt deus 7 hō qz naturā pfecte curaret. S3 hoc ad tertius libz magis pntet. (Si hō i ea iuste vixerit rē.) Hoc ideo ptingit: qz quāuis p iustitiā hois purget ifectio originalis culpe fm hoc qz ex nā i psonā reducat. nō tamē purgatur quātū ad ipsāz nām absolute. 7 ideo pene que ipsi nature debet nō remittitur: qz diu i tali nā ifectio maneat ēē scietis morere hō 7 i pstinū statū resurgeret: semp enim manēte ifectiōe nature manet obligatio ad penā.

¶ Que d pctō aiaduertēda sint. Si. XXXIII.

Post pda itera de pctō actuali diligēti indagi ne qdā cōsiderāda sunt. s. q fuerit origo 7 causa primi peccati. vtrūz res bona: an res mala. postea in qua res sit peccatū. Deinde qd sit peccatum: 7 quot modis fiat. 7 de differentia ipsorum peccatorum.

¶ Que fuerit origo 7 causa peccati prima.

Alisa 7 origo prima pcti res bona extitit. quia an prīmū peccatum nō erat aliquid malū. vñ oriēt. Lū. n. origi nē 7 causāz habuit: aut ex hoc bono: aut ex malo habuit. S3 malū ante nō erat. Ex bono igit oriū est. Prius. n. in angelo oriū est peccatū: 7 postea in hoie. Et qd erat angelus nisi bona natura dei. Nō ex deo oriū est malū qd fuit in angelo: nō ex alio qz ex angelo ex bono igit oriū fuit. Vñ Aug. in respōsionibus cōtra Julianū hereticū qui dixerat. Si ex natura peccatū est tunc mala est natura: ait. Queso vt si post respondeat: manifestum est ex voluntate mala tanquā ex arbore mala fieri oīa opera mala tanquā fructus malos. sed ipsam malā volūtatē: vnde dicit exortam: nisi ex bono: Si. n.